

Fylkesmannen i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmárkku fylkkamánni
Tromssan ja Finmarkun maaherra

Vår dato:
30.06.2020

Vår ref:
2018/268

Deres dato:
06.09.2018

Deres ref:

Inge Aspevoll
Forsbakken 1
9420 Lundenes

Saksbehandler, innvalgstelefon
Cathrine Amundsen, 77642031

Tillatelse til utsetting av utenlandsk treslag - fjelledelgran på Lundenes på Grytøya - Harstad - 5402/105/2 - (105/10)

Vi viser til din oversendelse, datert 06.09.2018, med søknad om utsetting av utenlandske treslag, nærmere bestemt fjelledelgran med formål juletreproduksjon på Lundenes på Grytøya i Harstad kommune.

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 30 a og forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål, gir Fylkesmannen i Troms og Finnmark tillatelse til å plante inntil 2 000 fjelledelgrantrær på landbrukseiendommen 5402/105/2, grunneiendom 105/10, ved Lundenes i Harstad kommune, som omsøkt.

Tillatelsen gis på grunnlag av at vi har vurdert at den omsøkte utsettingen av fjelledelgran med internkontroll, ikke vil medføre vesentlige uheldige følger for det biologiske mangfoldet.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

1. Utplantingen skal skje på areal angitt på kart som vedlagt i søknaden av 06.09.2018.
2. Trærne må hogges seinest før de er 25 år eventuelt setter kongler.
3. Dersom trærne setter kongler, skal trærne fjernes i god tid før frøene blir modne.
4. Det bør årlig undersøkes om det er spredning av fjelledelgran utover det arealet tillatelsen gjelder.
5. Ved hogst skal alle trær fjernes, og det skal ikke settes igjen livsløpstrær.
6. Trærne kan ikke tas ut og selges med rot.
7. Tillatelsen gjelder til 31.12.2022.

Kommunen bør vurdere om søknaden skal sendes på høring til kulturminnemyndighetene (Troms og Finnmark fylkeskommune / Sametinget) dersom dette ikke allerede er gjort, da det er registrert automatisk freda kulturminner innenfor området. Dersom eiendommen skifter grunneier før trærne hogges, må ny eier orienteres om vilkårene knyttet til plantefeltet.

Det er klagerett på vedtaket innen 3 uker etter at du eller den som klager mottok brevet, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Miljødirektoratet er klageinstans, og eventuell klage sendes Fylkesmannen i Troms og Finnmark.

E-postadresse:
fmtfpost@fylkesmannen.no
Sikker melding:
www.fylkesmannen.no/melding

Postadresse:
9815 Vadsø

Besøksadresse:
Strandvegen 13, Tromsø
Damsveien 1, Vadsø

Telefon: 78 95 03 00
www.fylkesmannen.no/tf

Org.nr. 967 311 014

Om søknaden

Det søkes om tillatelse til å plante inntil 2 000 trær av fjelledelgran (*Abies lasiocarpa*) på et 2,8 daa stort areal, på landbrukseiendommen 105/2, grunneiendom 105/10, på Lundenes på Grytøya i Harstad kommune. Området er registrert som fulldyrka jord, og er beskrevet som tidligere eng og åker som de siste 15 årene har vært benyttet som innmarksbeite på grunn av vanskelig adkomst for traktor med store redskap. Arealet på 2,8 daa ble i planutvalget i kommunen i møte av 25.10.2017, sak 17/152, omdisponert til juletreproduksjon, jf. jordloven § 9. Hoveddelen av jordbruksarealet på landbrukseiendommen, eller 78 daa av totalt 86 daa dyrka mark, driftes av Daniel Arne Hansen (2018).

Regelverket

Naturmangfoldloven § 30a sier at ingen uten med hjemmel i § 31 eller tillatelse fra myndighetene kan sette ut organismer av arter og underarter som ikke finnes naturlig i Norge, herunder utenlandske treslag. Utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål krever særskilt tillatelse etter forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål, ([FOR-2013-03-15-284](#)), sist endret 15.03.2013. Ansvar for søknadsbehandlingen ligger hos miljøavdelingen, men landbruksavdelingens skogfaglige kompetanse trekkes inn ved behandling av søknadene.

Formålet med forskriften er å hindre at utsetting av utenlandske treslag medfører eller kan medføre uheldige følger for naturmangfoldet, jf. § 1. Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til utsetting av utenlandske treslag, skal eventuelle uheldige følger for naturmangfoldet vektlegges, jf. § 7 første ledd, og andre viktige samfunnsinteresser, jf. naturmangfoldloven § 14.

Naturmangfoldloves § 7 (§§ 8 – 12) skal legges til grunn som retningslinjer når det fattes beslutninger som kan påvirke naturmangfold. Kunnskapsgrunnlaget skal være godt nok til å fatte beslutningen (§ 8), hvis ikke, skal føre var-prinsippet i § 9 legges til grunn. Påvirkningen av økosystemet skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemer er eller vil bli utsatt for (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og det skal tas utgangspunkt i driftsmetoder, teknikk og lokalisering som begrenser skade på naturmangfoldet og gir de beste samfunnsmessige resultater (§ 12).

Den som er ansvarlig for utsetting skal i rimelig utstrekning treffe tiltak for å hindre at utsettingen får uheldige følger for det biologiske mangfoldet. Det er en plikt til internkontroll som skal legges frem ved forespørsel og som omfatter rutiner for å sikre at kravene i forskriften blir holdt.

Fylkesmannens vurdering

Vi har vurdert om utplanting av 2 000 fjelledelgrantrær vil påvirke viktig biologisk mangfold på stedet det plantes, og om det er fare for spredning som vil påvirke viktig naturmangfold.

Fjelledelgran og risiko for spredning

Fjelledelgran (*Abies lasiocarpa*) er et vestamerikansk fjelltre med naturlig utbredelse fra New-Mexico i sør til Alaska i nord og hovedutbredelse i Rocky Mountains (Artsdatabanken). Grana setter i utgangspunktet frø fra 20-årsalderen og foryrer seg lett. Frøene er tilpasset vindspredning, men spres også med fugl. Den er hardfør, tåler skygge og trives på god jord med rikelig frisk fuktighet, men også i mindre næringsrik jord (Miljødirektoratet 2017). Grana har vært plantet i mindre skala i Norge siden 1900-tallet, på et areal som dekker om lag 2 km² skog. Under våre forhold er det antatt at fjelledelgran setter frø fra ca. 30-40 års alder.

Fjelledelgran (LO) er i fremmedartslista for 2018 vurdert til å ha et moderat invasjonspotensial, og liten økologisk effekt, slik at status er at den har en forholdsvis lav risiko for spredning. Det kan se ut

til at den i større grad er tilpasset fjellskogen og skogen nordpå. Den er innført i Norge som skogstre, til juletreproduksjon og som prydtre.

Naturmangfold: mangfoldet av landskap, biologisk mangfold og geologisk mangfold

I følge www.artskart.no og www.naturbase.no er det er ikke registrert prioriterte arter, truede eller sjeldne arter, utvalgte naturtyper etter rødlistede arter eller naturtyper i selve området som omsøkes for utplanting eller i nærområdet rundt. Fylkesmannen kjenner heller ikke til forekomster av viktig biologisk mangfold i nærområdet fra andre kilder, som databaser og rapporter. Det søkes om utplanting av skog på fulldyrka jord (AR5) som har vært brukt til eng og åker, men som de siste 15 årene har vært brukt som innmarksbeite. Arealet ble benyttet som innmarksbeite, da det var vanskelig å komme seg til teigen for traktor med store redskaper. Berggrunnen består i hovedsak av granittiske bergarter, som er dekket av et humusdekke eller tynt torvdekke på 0,2 – 0,5 m over berget og noe impediment (NGU). Omkringliggende områder er dyrka mark og myr. Det omsøkte området har lav til middels bonitet.

Naturtypene i området er ikke kartlagte. Vi har vurdert hvorvidt det er sannsynlig at det omsøkte området ville blitt klassifisert som seminaturlig eng (VU) som er en trua og sårbar naturtype jf. norsk rødliste (2018). Seminaturlig eng er engpregete, åpne eller spredt tresatte økosystemer som er formet gjennom tradisjonell, ekstensiv hevd over lang tid, og som er betinget av slått og/eller beite. Naturtypen skal ha et ekstensivt hevdregime, som innebærer at naturtypen ikke har spor etter pløying eller tilsåing med fôr- eller matvekster. Dersom det omsøkte arealet er benyttet som åker og eng i mange år, vil området trolig ikke komme inn under definisjonen seminaturlig eng.

Fylkesmannen i Troms og Finnmark er bevisst på at utplanting av utenlandske treslag kan få negative konsekvenser for landskapet som også er definert som en del av naturmangfoldet. I dette tilfellet kan det se ut til at landskapet kan bli noe preget av plantefeltet, da det omsøkte arealet ligger midt i et ellers relativt åpent kulturlandskap. Det vil være viktig å ta hensyn til landskapet ved eventuell planting.

Når det gjelder hvilke økologiske konsekvenser utplantingen av fjelledelgran kan få i dette området, har vi lagt vekt på at arten har lav risiko for spredning, jf. Artsdatabankens vurderinger i fremmedartslista for 2018. Når det gjelder juletreproduksjon, kan en også sette vilkår om at trærne må hogges innen 25 år, slik at en unngår frøproduksjon og videre spredning på stedet. Det bør også settes vilkår om at en ikke skal sette igjen foryngelsesplanter ved hogst. En eventuell ny juletreproduksjon med samme treslag, må da behandles på nytt i medhold av denne forskriften.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes som godt nok til at Fylkesmannen vurderer at omsøkt utplanting av fjelledelgran ikke vil berøre viktig biologisk mangfold vesentlig, og at det er liten risiko for spredning dersom trærne hogges før de får kongler. Kunnskapsgrunnlaget knyttet til økologiske konsekvenser av utplanting av fjelledelgran er noe mangelfullt, men den kunnskapen som foreløpig foreligger, indikerer ikke stor risiko for at utplantingen vil endre økosystemet.

Vi vurderer derfor at kunnskaps-grunnlaget er godt nok jf. naturmangfoldloven § 8, og vil ikke legge føre var prinsippet i § 9 til grunn. Vi har også vurdert den samlede belastningen økosystemet vil bli utsatt for hvis det gis tillatelse til utplanting i samsvar med naturmangfoldloven § 10. Vi vurderer at omsøkt utplanting av fjelledelgran ikke vil medføre noen vesentlig samlet økt belastning på økosystemet. Selv om det er risikoen for spredning ikke er veldig stor, anser vi det likevel som nødvendig å sette vilkår om gjennomføring av internkontroll og fjerning av eventuelle trær som sprer seg fra plantefeltet.

Konklusjon:

Utplanting av fjelledelgran som omsøkt på Lundenes på Grytøya i Harstad kommune, vil påvirke det området der det plantes ut trær, men vil ikke berøre viktig biologisk mangfold. Det er liten risiko for spredning, og risikoen reduseres når det stilles vilkår om at trærne skal hugges innen 25 år. Omsøkt utplanting vil ikke endre landskapet vesentlig. Vi vurderer at utplanting av fjelledelgran som omsøkt ikke i vesentlig grad vil påvirke naturmangfold, og at det derfor er grunnlag for å innvilge søknaden.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i forskrift for utplanting av utenlandske treslag. Det må innhentes særskilt tillatelse fra annet lovverk der dette er nødvendig. Vi gjør oppmerksom på at kommunen må gjøre en vurdering av hvorvidt kulturminnemyndighetene bør høres i denne saken.

Med hilsen

Per Kristian Krogstad (e.f.)
fung. miljødirektør

Torhild Gjølme
landbruksdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Harstad kommune Postboks 1000 9479 HARSTAD